

«El acuerdo de Figueras»

«El 3 de febrer de 1939 és una data per recordar perquè Figueres va entrar a les pàgines de la història de l'art universal»

El 3 de febrer de 1939 és una data per recordar perquè Figueres va entrar a les pàgines de la història de l'art universal. La història és poc coneguda, el cert és que cada vegada més difosa, però fins fa pocs anys era una d'aquelles coses que coneixien quatre experts. A més, en aquesta pàgina que comento hi entra donant nom a uns dels acords internacionals en matèria artística més rellevants del darrer segle.

En els dies previs a la caiguda de Figueres, els rebels s'acostaven a marxes forçades a la frontera francesa; Catalunya era a un pas de ser sotmesa per les tropes de Franco. En aquest context, ple de caos, frustració, bombardeigs i desesperació, reposen fa mesos al castell de Sant Ferran, al castell de Peralada i alguns masos de la comarca de l'Alt Empordà, bona part del patrimoni artístic espanyol i català. Una guerra paral·lela a l'armada havia salvat gran part d'aquest patrimoni i, en aquell moment, calia prendre la decisió de traslladar aquelles obres d'art a un lloc segur: Ginebra.

Es constituí un Comitè per al Salvament del Patrimoni Artístic Espanyol, constituït per figures de renom internacional, i el dia 3 de febrer se signà en unes oficines que donen al pati d'armes del castell de Sant Ferran el conegut com Acuerdo de Figueras, document que es conserva als arxius del Museu del Louvre, pel qual el govern de la república autoritza la sortida del patrimoni artístic en direcció a Suïssa, perquè es conservés en uns magatzems de la Societat de Nacions.

Un dels protagonistes de la història fou Miguel Ángel Marín Luna, director de la secció política i diplomàtica del Ministeri d'Estat, home de confiança d'Álvarez del Vayo –ministre– i qui redactà aquell document.

Marín –que es definia com un aragonès de Figueres, ja que hi va estudiar el batxillerat amb Miravittles, Dalí i tota aquella generació– és un oblidat de luxe a Figueres i a tot arreu.

L'oblit és un dels patrimonis que més bé sabem gestionar.